

การสำรวจทางอนุกรมวิธานของพืชที่มีเนื้อไม้ในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
(ส่วนทะเลแก้ว) จังหวัดพิษณุโลก

**Taxonomic survey of Woody Plants at Pibulsongkram Rajabhat University
(Talaykaew), Phitsanulok Province**

รัชคนิน จงจิตวิมล¹ และ สหณัฐ เพชรศรี^{2*}

Touchkanin Jongjitvimol¹ and Sahanat Phetchsri^{2*}

¹คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

²คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน นครปฐม

¹Faculty of Science and Technology, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok

²Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University; Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom

*corresponding author: faassnps@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การสำรวจพืชที่มีเนื้อไม้บริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 พบพรรณไม้จำนวน 152 ชนิด ใน 46 วงศ์ ได้แก่ Acanthaceae Agavaceae Anacardiaceae Annonaceae Apocynaceae Araliaceae Arecaceae (Palmae) Asclepiadaceae Bignoniaceae Bixaceae Bombacaceae Boraginaceae Buddlejaceae Clusiaceae (Guttiferae) Combretaceae Cupressaceae Dipterocarpaceae Ebenaceae Euphorbiaceae Lamiaceae (Labiatae) Lecythidaceae Leguminosae – Caesalpinioideae Leguminosae – Mimosoideae Leguminosae – Papilionoideae Loranthaceae Lythraceae Magnoliaceae Malpighiaceae Malvaceae Meliaceae Moraceae Moringaceae Myrtaceae Nyctaginaceae Plumbaginaceae Poaceae (Gramineae) Punicaceae Rhamnaceae Rubiaceae Rutaceae Sapindaceae Sapotaceae Sonneratiaceae Sterculiaceae Thymelaeaceae Tiliaceae และ Verbenaceae ในการศึกษาครั้งนี้พบพืชในวงศ์ Leguminosae – Caesalpinioideae มากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 17 ชนิด

คำสำคัญ: ชนิด พืชที่มีเนื้อไม้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

Abstract

Taxonomic survey of woody plants was studied at Pibulsongkram Rajabhat University (Talaykaew), Phitsanulok province during April 2010 to March 2011. The result found that 152 species of 46 plant families in Acanthaceae, Agavaceae, Anacardiaceae, Annonaceae, Apocynaceae, Araliaceae, Arecaceae (Palmae), Asclepiadaceae, Bignoniaceae, Bixaceae, Bombacaceae, Boraginaceae, Buddlejaceae, Clusiaceae (Guttiferae), Combretaceae, Cupressaceae, Dipterocarpaceae, Ebenaceae, Euphorbiaceae, Lamiaceae (Labiatae), Lecythidaceae, Leguminosae – Caesalpinioideae, Leguminosae – Mimosoideae, Leguminosae – Papilionoideae,

Loranthaceae, Lythraceae, Magnoliaceae, Malpighiaceae, Malvaceae, Meliaceae, Moraceae, Moringaceae, Myrtaceae, Nyctaginaceae, Plumbaginaceae, Poaceae (Gramineae), Punicaceae, Rhamnaceae, Rubiaceae, Rutaceae, Sapindaceae, Sapotaceae, Sonneratiaceae, Sterculiaceae, Thymelaeaceae, Tiliaceae, and Verberaceae were investigated. From the study, the highest species number (17 species) was found in Leguminosae – Caesalpinioideae.

Keywords: Species, Woody Plants, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok

บทนำ

ประเทศไทยนับว่ามีความหลากหลายของพรรณไม้เป็นอย่างมาก แต่ยังมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางด้านพรรณพฤกษชาติของประเทศไทยจำนวนน้อย ดังเห็นได้จากหนังสือพรรณไม้ของประเทศไทย (Flora of Thailand) ที่มีการจัดพิมพ์เป็นหนังสือเสร็จสิ้นแล้วถึงปัจจุบันจำนวน 24 ตอน ซึ่งถือว่ามียานวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนพรรณไม้ที่มีในประเทศไทย จึงถือได้ว่างานทางด้านพฤกษศาสตร์เป็นงานที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างเร่งด่วนของประเทศไทยในการศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานของพืชเพื่อใช้เป็นข้อมูลร่วมในการจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณค่าตามความต้องการของประชากรในประเทศ ปัจจุบันสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรุนแรง อีกทั้งยังมีแนวโน้มไปในทิศทางที่เสื่อมโทรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรทำให้ความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแปรผันตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นภาระหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่จะต้องดูแล ปกป้อง รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตนเองเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดจนมีการใช้ประโยชน์สูงสุด ดังนั้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงมีความสำคัญยิ่งเพื่อให้หน่วยงานผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ กำหนดแนวทาง และตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก มีสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่ค่อนข้างหลากหลาย ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่การเกษตรและพื้นที่ปลูกสร้าง ทำให้มีความหลากหลายของพรรณพืชเป็นจำนวนมาก ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวยังไม่มียานวนการศึกษาด้านอนุกรมวิธานและความหลากหลายของพรรณไม้มาก่อน สำหรับการสำรวจพรรณไม้ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกในอดีตที่ผ่านมามียานวนการวิจัยน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาพรรณไม้ในเขตพื้นที่อนุรักษ์เท่านั้นเริ่มจาก กิติเชษฐ์ ศรีดิษฐ์ (2530) ศึกษาพรรณไม้ไร้ดอกบริเวณ ลานหินของอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าพบพรรณไม้จำนวน 27 ชนิด ต่อมา กิติเชษฐ์ ศรีดิษฐ์ (2531) ได้รายงานผลการสำรวจพรรณไม้ดอกบริเวณลานหินอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าพบพรรณไม้จำนวน 88 ชนิด ใบเลี้ยงคู่ 54 ชนิดจัดอยู่ใน 33 วงศ์ ใบเลี้ยงเดี่ยว 34 ชนิดจัดอยู่ใน 9 วงศ์ หลังจากนั้นสิริลักษณ์ สุวรรณ (2536) ได้ศึกษาโครงสร้างของสัณฐานต้นไม้มันในเขตอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวงพบว่ามีไม้ยืนต้นทั้งหมด 2,480 ต้น จัดจำแนกได้ 43 วงศ์ 76 สกุล 97 ชนิด นอกจากนี้ยังมีรายงานของวิลาวัณย์ รัตนธิกุล (2545) ซึ่งได้สำรวจเฟิร์นบริเวณ น้ำตกหมันแดงอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าพบพรรณไม้จำนวน 23 วงศ์ 55 สกุล 112 ชนิด 2 พันธุ์ แบ่งออกเป็นเฟิร์นจำนวน

21 วงศ์ 53 สกุล 108 ชนิด 2 พันธุ์ และพืชใกล้เคียงเฟิร์นจำนวน 2 วงศ์ 2 สกุล 4 ชนิด ดังจะเห็นได้ว่าข้อมูลการศึกษาพรรณไม้ในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกมีน้อยมาก จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีข้อมูลครอบคลุม ครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประกอบกับพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก ยังไม่มีรายงานการศึกษาด้านอนุกรมวิธานและความหลากหลายของพรรณไม้มาก่อน โดยพื้นที่ดังกล่าวมีขนาดประมาณ 982 ไร่ 40 ตารางวา ภายพื้นที่ของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยส่วนของอาคาร สนามกีฬา พื้นที่การเกษตร สวนสาธารณะ และพื้นที่ป่าปลูก เป็นต้น (ภาพที่ 1) ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงให้ความสำคัญกับพื้นที่ดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจชนิดของพืชที่มีเนื้อไม้ชนิดต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอนุกรมวิธานของพืชที่มีเนื้อไม้ที่พบในบริเวณพื้นที่ต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานทางด้านพฤกษอนุกรมวิธานพืชที่มีเนื้อไม้ในประเทศไทย พร้อมทั้งได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการด้านต่างๆ ของมหาวิทยาลัยต่อไปในอนาคต

ภาพที่ 1 แผนที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม(ส่วนทะเลแก้ว)

(<http://maps.google.co.th>)

วิธีการ

1. สำรวจและเก็บตัวอย่างพืชที่มีเนื้อไม้ในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง โดยเก็บตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ตามวิธีการของทวิศักดิ์ บุญเกิดและคณะ (2530) พร้อมทั้งบันทึกตำแหน่งที่พบด้วยเครื่องกำหนดพิกัดบนพื้นผิวโลก (GPS) และถ่ายภาพตัวอย่าง

2. ศึกษาลักษณะทางด้านสัณฐานวิทยาของพรรณไม้ที่เก็บรวบรวมมาได้ ในห้องปฏิบัติการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อทำการจัดจำแนกเบื้องต้นในระดับวงศ์ สกุลและชนิด (โดยใช้ลักษณะทางสัณฐานวิทยาภายนอกของพรรณไม้ ประกอบกับคู่มือการจัดจำแนกชนิดพรรณไม้ของกองกานดา ชยามฤต, 2545, 2548, 2549, 2551) พร้อมทั้งจัดทำบรรยายลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพรรณไม้ที่พบ

3. นำตัวอย่างพรรณไม้ที่จัดจำแนกแล้วไปเปรียบเทียบกับตัวอย่างกับตัวอย่างพรรณไม้ที่เก็บรักษาไว้พิพิธภัณฑ์พืชต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์พืชศาสตร์จารย์กสิน สุวตะพันธุ์ ภาควิชาพฤกษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์พืชสิรินธร กรมวิชาการเกษตร หอพรรณไม้ กรมป่าไม้ หอพรรณไม้ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์และพิพิธภัณฑ์พืช เป็นต้น พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของชื่อพรรณไม้โดยยึดตามหนังสือชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทยฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (เต็ม สมิตินันท์, 2544)

4. จัดทำรายงานวิจัยและทำการเผยแพร่ผลงานวิจัย

ผลการวิจัย

ผลจากการสำรวจพืชที่มีเนื้อไม้บริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง พบพรรณไม้จำนวนทั้งสิ้น 46 วงศ์ 118 สกุล และ 152 ชนิด (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 รายชื่อพืชที่มีเนื้อไม้บริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) จังหวัดพิษณุโลก

วงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง
1. Acanthaceae	1. <i>Pachystachys lutea</i> Nees.	เหลียงศิริบุญ ²
2. Agavaceae	2. <i>Cordyline fruticosa</i> (L.) Goeppert.	หมากผู้หมากเมีย ²
3. Anacardiaceae	3. <i>Mangifera indica</i> L.	มะม่วง ^{1, 2}
	4. <i>Spondias pinnata</i> (L.f.) Kurz.	มะกอก ¹
4. Annonaceae	5. <i>Annona reticulata</i> L.	น้อยโหน่ง ²
	6. <i>Annona squamosa</i> L.	น้อยหน่า ^{1, 2}
	7. <i>Artabotrys siamensis</i> Miq.	การเวก ²
	8. <i>Polyalthia longifolia</i> (Benth.) Hook. f.	อโศกอินเดีย ²
5. Apocynaceae	9. <i>Allamanda cathartica</i> L.	บานบุรีเหลียง ²

วงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง
	10. <i>Alstonia scholaris</i> (L.) R.Br.	พญาสัตบรรณ ²
	11. <i>Nerium oleander</i> L.	ยี่โถ ²
	12. <i>Plumeria</i> hybrid	ลั่นทมลูกผสม ²
	13. <i>Plumeria rubra</i> L.	ลั่นทมแดง ²
	14. <i>Wrightia religiosa</i> Benth. ex Kurz	โมกบ้าน ²
6. Araliaceae	15. <i>Schefflera arboricola</i> (Hayata) Merr.	หนวดปลาหมึก ²
	16. <i>Polyscias scutellaria</i> (Burm.f.) Fosberg	ครุฑกระທ ²
7. Areaceae (Palmae)	17. <i>Bismarckia nobilis</i> Hildebr. & Wendl.	ปาล์มมาดากัสกา ²
	18. <i>Borassus flabellifer</i> L.	ตาล ^{1, 2}
	19. <i>Caryota mitis</i> Lour.	เต่าร้างแดง ²
	20. <i>Cocos nucifera</i> L.	มะพร้าว ^{1, 2}
	21. <i>Chrysalidocarpus lutescens</i> Wendl.	หมากเหลือง ²
	22. <i>Cyrtostachys renda</i> Blume	หมากแดง ²
	23. <i>Elaeis guineensis</i> Jacq.	ปาล์มน้ำมัน ²
	24. <i>Livistona chinensis</i> (Jacq.) R.Br. ex Mart.	ปาล์มจีน ²
	25. <i>Ptychosperma macarthurii</i> Wendl.	หมากเขียว ²
	26. <i>Pritchardia pacifica</i> Seem. & Wendl.	ปาล์มพัด ²
	27. <i>Roystonea regia</i> O.F.Cook	ปาล์มขวด ²
	28. <i>Veitchia merrillii</i> (Becc.) H.E. Moore	หมากนวล ²
	29. <i>Wodyetia bifurcata</i> A.K.Irvine	ปาล์มหางจิ้งจอก ²
8. Asclepiadaceae	30. <i>Calotropis gigantea</i> (L.) Dryander ex W.T.Aiton	รัก ¹
9. Bignoniaceae	31. <i>Jacaranda mimosifolia</i> D.Don	ศรีตรัง ²
	32. <i>Millingtonia hortensis</i> L.f.	ปีบ ²
	33. <i>Oroxylum indicum</i> (L.) Kurz	เพกา ^{1, 2}
	34. <i>Spathodea campanulata</i> P.Beauv.	แกลแสด ²
	35. <i>Tabebuia chrysantha</i> (Jacq.) Nichols.	เหลืองอินเดีย ²
	36. <i>Tabebuia rosea</i> (Bertol.) DC .	ชมพูพันธุ์ทิพย์ ²
	37. <i>Tecoma stans</i> (L.) Kunth.	ทองอุไร ²
10. Bixaceae	38. <i>Cochlospermum religiosum</i> (L.) Alston	สุพรรณิการ์ ²
	39. <i>Hydnocarpus anthelminticus</i> Pierre.	กระเบา ¹
11. Bombacaceae	40. <i>Ceiba pentandra</i> (L.) Gaertn.	นุ่น ¹
12. Boraginaceae	41. <i>Carmona retusa</i> (Vahl) Masam.	ชาฮกเกี้ยน ²
	42. <i>Cordia sebestena</i> L.	หมัน ²
13. Buddlejaceae	43. <i>Buddleja paniculata</i> Wall.	ราชวดี ²

วงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง
14. Clusiaceae (Guttiferae)	44. <i>Calophyllum inophyllum</i> L.	กระทิง ²
	45. <i>Clusia rosea</i> Jacq.	เกล็ดกะไห ²
	46. <i>Garcinia cowa</i> Roxb.	ชะมวง ¹
	47. <i>Mammea siamensis</i> Kosterm.	สารภี ²
15. Combretaceae	48. <i>Combretum quadrangulare</i> Kurz	สะแกนา ¹
	49. <i>Terminalia catappa</i> L.	หูกวาง ^{1, 2}
	50. <i>Terminalia ivorensis</i> A. Chev.	หูกระจง ²
16. Cupressaceae	51. <i>Cupressus sempervirens</i> L.	สนดินสอ ²
	52. <i>Thuja orientalis</i> L.	สนแผง ²
17. Dipterocarpaceae	53. <i>Anisoptera costata</i> Korth.	กระบาก ¹
	54. <i>Dipterocarpus obtusifolius</i> Teijsm. ex Miq.	เหียง ²
	55. <i>Hopea odorata</i> Roxb.	ตะเคียนทอง ¹
	56. <i>Shorea obtusa</i> Wall. ex Blume	เต็ง ²
18. Ebenaceae	57. <i>Diospyros decandra</i> Lour.	จัน ²
	58. <i>Diospyros mollis</i> Griff.	มะเกลือ ¹
	59. <i>Diospyros rhodcalyx</i> Kurz	ตะโกนา ¹
19. Euphorbiaceae	60. <i>Codiaeum variegatum</i> (L.) Blume	โกสน ²
	61. <i>Croton oblongifolius</i> Roxb.	เปล้าใหญ่ ¹
	62. <i>Jatropha integerrima</i> Jacq.	ปิตตาเวีย ²
	63. <i>Phyllanthus acidus</i> (L.) Skeels.	มะขม ¹
	64. <i>Phyllanthus emblica</i> L.	มะขามป้อม ¹
	65. <i>Phyllanthus reticulatus</i> Poir.	กางปลาเครือ ²
19. Lamiaceae (Labiateae)	66. <i>Tectona grandis</i> L.f.	สัก ²
20. Lecythidaceae	67. <i>Couropita guianensis</i> Aubl.	สาละลังกา ²
21. Leguminosae – Caesalpinioideae	68. <i>Azalia xylocarpa</i> (Kurz) Craib	มะค่า ¹
	69. <i>Bauhinia acuminata</i> L.	กาหลง ²
	70. <i>Bauhinia purpurea</i> L.	เสี้ยว ¹
	71. <i>Bauhinia racemosa</i> Lam.	ชงโคนา ¹
	72. <i>Caesalpinia pulcherrima</i> (L.) Sw.	หางนกยูงไทย ²
	73. <i>Cassia bakeriana</i> Craib	กัลปพฤกษ์ ^{1, 2}
	74. <i>Cassia fistula</i> L.	ราชพฤกษ์ ²
	75. <i>Cassia grandis</i> L.f.	กาพพฤกษ์ ²
	76. <i>Delonix regia</i> (Bojer ex Hook.) Raf.	หางนกยูงฝรั่ง ²
	77. <i>Peltophorum pterocarpum</i> (DC.) Backer. ex K. Heyne.	นนทรี ²

วงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง
22. Leguminosae – Mimosoideae	78. <i>Phyllocarpus septentrionalis</i> Donn. Smith.	วาสุเทพ ²
	79. <i>Saraca indica</i> L.	โสก ²
	80. <i>Senna siamea</i> (Lam.) Irwin & Barneby	จีเหล็ก ¹
	81. <i>Senna spectabilis</i> (D.C.) Irwin & Barneby	จีเหล็กอเมริกัน ²
	82. <i>Senna timoriensis</i> (DC.) Irwin & Barneby	จีเหล็กเลือด ¹
	83. <i>Senna garrettiana</i> (Craib) Irwin & Barneby	แสมสาร ¹
	84. <i>Tamarindus indica</i> L.	มะขาม ¹
	85. <i>Acacia auriculaeformis</i> A.Cunn. ex Benth.	กระถินณรงค์ ²
	86. <i>Acacia pennata</i> Willd. subsp. <i>insuavis</i> (Lace)	ชะอม ²
	87. <i>Albizia procera</i> (Roxb.) Benth	ทึงถ่อน ¹
	88. <i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.) de Wit.	กระถิน ¹
23. Leguminosae – Papilionoideae	89. <i>Pithecellobium dulce</i> (Roxb.) Benth.	มะขามเทศ ¹
	90. <i>Samanea saman</i> (Jacq.) Merr.	จามจุรี ²
	91. <i>Xylia xylocarpa</i> (Roxb.) Taub. var. <i>xylocarpa</i>	แดง ¹
	92. <i>Butea monosperma</i> (Lam.) Taub.	ทองกวาว ²
	93. <i>Dalbergia cochinchinensis</i> Pierre	พะยุง ^{1, 2}
	94. <i>Dalbergia oliveri</i> Gamble	ชิงชัน ^{1, 2}
	95. <i>Erythrina variegata</i> L.	ทองหลางลาย ²
	96. <i>Millettia brandisiana</i> Kurz	กระพี้จั่น ^{1, 2}
	97. <i>Pterocarpus indicus</i> Willd.	ประดู่บ้าน ^{1, 2}
	98. <i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz.	ประดู่ ^{1, 2}
	99. <i>Sesbania grandiflora</i> (L.) Desv.	แคบ้าน ¹
24. Loranthaceae	100. <i>Dendrophoe pentandra</i> Miq.	กาฝากมะม่วง ¹
25. Lythraceae	101. <i>Lagerstroemia floribunda</i> Jack.	ตะแบกนา ¹
	102. <i>Lagerstroemia loudonii</i> Teijsm. & Binn.	อินทรีชิต ²
	103. <i>Lagerstroemia macrocarpa</i> Wall.	อินทนิลบก ²
26. Magnoliaceae	104. <i>Michelia alba</i> DC.	จำปี ²
27. Malpighiaceae	105. <i>Thryallis glauca</i> Kuntze	พวงทองต้น ²
28. Malvaceae	106. <i>Hibiscus rosa-sinensis</i> L.	ชบา ²
	107. <i>Hibiscus schizopetalus</i> (Mast.) Hook.f.	พุธร่องสี ²
29. Meliaceae	108. <i>Aglaia odorata</i> Lour.	ประยงค์ ²
	109. <i>Azadiracta indica</i> A.Juss. var. <i>siamensis</i> Valetton.	สะเดา ^{1, 2}
	110. <i>Sandoricum koetjape</i> (Burm. f.) Merr.	กระท้อน ^{1, 2}
	111. <i>Swietenia macrophylla</i> King	มะฮอกกานีใบใหญ่ ²

วงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง
30. Moraceae	112. <i>Artocarpus altilis</i> (Parkinson) Fosberg	สาเก ²
	113. <i>Artocarpus heterophyllus</i> Lam.	ขนุน ^{1, 2}
	114. <i>Ficus benjamina</i> L.	ไทรย้อย ¹
	115. <i>Ficus maclellandii</i> King	ไทรย้อย ¹
	116. <i>Ficus religiosa</i> L.	โพศรีมหาโพ ¹
	117. <i>Ficus retusa</i> L.	ไทรยอดทอง ²
	118. <i>Ficus</i> sp.	มะเดื่อ ¹
	119. <i>Streblus asper</i> Lour.	ข่อย ¹
	120. <i>Streblus ilicifolius</i> (Vidal) Corner	ข่อยหนาม ¹
31. Moringaceae	121. <i>Moringa oleifera</i> Lam.	มะรุม ²
32. Myrtaceae	122. <i>Eucalyptus camaldulensis</i> Schlecht.	ยูคาลิปตัส ²
	123. <i>Psidium guajava</i> L.	ฝรั่ง ¹
	124. <i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	หว่าไบใหญ่ ¹
	125. <i>Syzygium malaccense</i> (L.) Merr. & L.M.Perry	ชมพูสะแหรก ²
	126. <i>Syzygium hemsleyanum</i> (King) Chantar. & J.Pam. subsp. <i>paucinervium</i> Chantar. & J.Pam.	หว่าไบเล็ก ¹
33. Nyctaginaceae	127. <i>Bougainvillea spectabilis</i> Willd.	เฟื่องฟ้า ²
34. Plumbaginaceae	128. <i>Plumbago auriculata</i> Lam.	พยับหมอก ²
35. Poaceae (Gramineae)	129. <i>Bambusa multiplex</i> (Lour.) Raeusch.	ไผ่เลี้ยง ²
36. Punicaceae	130. <i>Punica granatum</i> L. var. <i>granatum</i>	ทับทิม ²
37. Rhamnaceae	131. <i>Zizyphus mauritiana</i> Lamk.	พุทรา ¹
38. Rubiaceae	132. <i>Anthocephalus chinensis</i> (Lamk.) A. Rich. ex Walp.	กระท่อม ²
	133. <i>Gardenia angusta</i> (L.) Merr.	พุดซ้อน ²
	134. <i>Gardenia carinata</i> Wall.	รักนา ²
	135. <i>Ixora coccinea</i> L.	เข็มฝรั่ง ²
	136. <i>Ixora finlaysoniana</i> Wall. ex G.Don.	เข็มพวงขาว ²
	137. <i>Ixora stricta</i> Roxb.	เข็มญี่ปุ่น ²
	138. <i>Ixora</i> sp.	เข็มชมพู ²
	139. <i>Morinda citrifolia</i> L.	ขอบ้าน ²
39. Rutaceae	140. <i>Citrus aurantifolia</i> Swing.	มะนาว ²
	141. <i>Citrus maxima</i> (Burm.f.) Merr.	ส้มโอ ²
	142. <i>Murraya paniculata</i> (L.) Jack.	แก้ว ²
40. Sapindaceae	143. <i>Lepisanthes fruticosa</i> (Roxb.) Leenh.	ชำมะเลียง ²
41. Sapotaceae	144. <i>Mimusops elengi</i> L.	พิกุล ²
42. Sonneratiaceae	145. <i>Sonneratia caseolaris</i> (L.) Engl.	ลำพู ^{1, 2}

วงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง
43. Sterculiaceae	146. <i>Sterculia</i> sp.	ลำโรง ¹
	147. <i>Ravenala madagascariensis</i> Sonn.	กล้วยพัด ²
44. Thymelaeaceae	148. <i>Aquilaria crassna</i> Pierre ex Lec.	กฤษณา ²
45. Tiliaceae	149. <i>Microcos tomentosa</i> Smith.	พลับพลา ¹
	150. <i>Muntingia calabura</i> L.	ตะขบฝรั่ง ¹
46. Verbenaceae	151. <i>Citharexylum spinosum</i> L.	บุหงาส่าหรี ²
	152. <i>Clerodendrum x speciosum</i> Dombrain	มังกรคาบแก้ว ²

หมายเหตุ ¹ พืชที่ขึ้นตามธรรมชาติ และ ² พืชปลูก

สรุปและอภิปราย

จากการสำรวจพืชที่มีเนื้อไม้บริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 พบพรรณไม้จำนวนทั้งสิ้น 46 วงศ์ 118 สกุล 152 ชนิด โดยวงศ์ที่พบมากที่สุดคือ Leguminosae – Caesalpinioideae พบ 17 ชนิด รองลงมาคือ Arecaceae (Palmae) พบ 13 ชนิด และ Moraceae พบ 9 ชนิด ส่วนวงศ์ Rubiaceae และ วงศ์ Leguminosae – Papilionoideae พบวงศ์ละ 8 ชนิด ในขณะที่วงศ์ Bignoniaceae และวงศ์ Leguminosae – Mimosoideae พบวงศ์ละ 7 ชนิด ตามด้วยวงศ์ Apocynaceae และวงศ์ Euphorbiaceae ที่พบวงศ์ละ 6 ชนิด วงศ์ Myrtaceae พบ 5 ชนิด วงศ์ Annonaceae Clusiaceae (Guttiferae) Dipterocarpaceae และวงศ์ Meliaceae พบวงศ์ละ 4 ชนิด ส่วนวงศ์ที่พบวงศ์ละ 3 ชนิดได้แก่ วงศ์ Combretaceae Ebenaceae Lythraceae และ Rutaceae และวงศ์ที่พบพรรณไม้วศ์ละ 2 ชนิดประกอบด้วยวงศ์ Anacardiaceae Araliaceae Bixaceae Boraginaceae Cupressaceae Malvaceae Sterculiaceae Tiliaceae และวงศ์ Verbenaceae นอกนั้นพบเพียงวงศ์ละ 1 ชนิด โดยผลที่ได้จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าพืชที่มีเนื้อไม้บริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ส่วนทะเลแก้ว มีความหลากหลายค่อนข้างมาก เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวได้มีการนำพรรณไม้มาปลูกเพื่อตกแต่งและปรับปรุงทัศนียภาพของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ และสร้างสวนพรรณไม้เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์กรรมพืช ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญและอนุรักษ์พื้นที่ เพื่อรักษาและอนุรักษ์ความหลากหลายของพืชที่มีเนื้อไม้บริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) ให้คงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อจัดทำคู่มือศึกษาพรรณไม้ที่พบในบริเวณพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
2. ควรจัดทำแผ่นป้ายชื่อพรรณไม้เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้สู่ นักศึกษาและผู้สนใจ

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ นิยมเอี่ยม, ปรัชญา ตระกลรัตน์ และอาวีระ ภักมาตร์. 2548. โครงการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ภูมิศาสตร์จังหวัด ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3 (พิษณุโลก) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. อุทยานแห่งชาติ [Online]. แหล่งที่มา: <http://www.dnp.go.th> สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2552
- กองกานดา ชยามฤต. 2545. หนังสือคู่มือจำแนกพรรณไม้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานหอพรรณไม้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- กองกานดา ชยามฤต. 2548. ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้ (Key Characters of Plant Families). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานหอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- กองกานดา ชยามฤต. 2549. ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้ 2 (Key Characters of Plant Families 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานหอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- กองกานดา ชยามฤต. 2551. ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้ 3 (Key Characters of Plant Families 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานหอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- กิตติเชษฐ์ ศรีดิษฐ์. 2530. พรรณไม้ไร้ดอกบริเวณลานหินอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า. ปัญหาพิเศษปริญาโท มหาวิทยาลัย ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติเชษฐ์ ศรีดิษฐ์. 2531. พรรณไม้ดอกบริเวณลานหินอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า. วิทยานิพนธ์ปริญาโท มหาวิทยาลัย ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ บุญเกิดและคณะ. 2530. การเก็บและรักษาตัวอย่างพรรณไม้. กรุงเทพมหานคร: อรุณอมรินทร์ การพิมพ์.
- เต็ม สมิตินันทน์. 2544. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย เต็ม สมิตินันทน์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานหอพรรณไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- วิลาวัณย์ รัตนธิกุล. 2545. อนุกรมวิธานของเฟิร์นและพืชใกล้เคียงเฟิร์นบริเวณอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญาโท มหาวิทยาลัย ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริลักษณ์ สุวรรณ. 2536. การศึกษาโครงสร้างของสังคมต้นไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง. วิทยานิพนธ์ปริญาโท มหาวิทยาลัย ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- องค์การสวนพฤกษศาสตร์. โครงการศูนย์รวมพรรณไม้บ้านร่มเกล้า [Online]. แหล่งที่มา: <http://www.qsbg.org> สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2552.
- Google. 2011. แผนที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ส่วนทะเลแก้ว. แหล่งที่มา: <http://maps.google.co.th> สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2554.